

Pracovní listy- DUMY

„Učíme se pro život“

Český jazyk- 8. ročník

Podstatná jména

vypracovala:

Mgr. Olga Jindrová

Základní škola

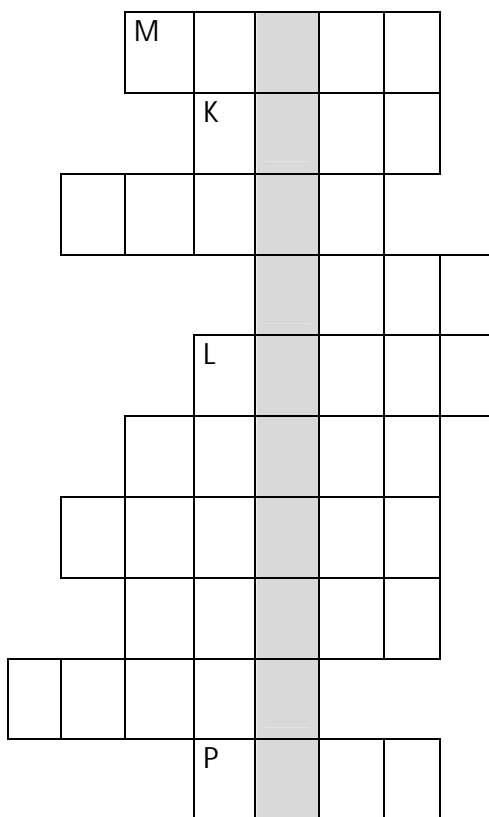
Tyršova 106

593 01 Bystřice n. P.

Doplňovačka

1. Malá mapa
2. Domácí zvíře
3. Hlavní město ČR
4. Opak pravé
5. Zimní měsíc
6. Opak zlého
7. Želva má tvrdý...
8. Samice lva
9. Opak začátku
10. Chlapecké jméno

Doplň ke slovům podstatná jména:

dopisní _____, poštovní _____

nadepsaná _____, plnicí _____

nalepená _____, špatná _____

obálka, papír, adresa, schránka, známka, pero

Podstatná jména

1. Podtrhni rovnou čarou podstatná jména.

Každá holčička má oblíbenou panenku. Obléká jí svetrčky, sukénky, čepice. Vaří jí kašičku, má pro ni maličké talíře. Kluci si hrají s auty všech velikostí. Z oblíbených stavebnic si staví města. Všechny děti mají rády plyšová zvířátka: medvídko, opici, zajíce nebo myšku. Kterou hračku máš nejraději ty? S kým si doma hraješ?

2. Podtrhni dobré vlastnosti:

dobrosrdečnost, pilnost, tvrdohlavost, zvědavost, nedbalost, věrnost, samostatnost, pracovitost, pravdomluvnost, lenost, neposlušnost, škodolibost.

3. Vyjádřete podstatným jménem:

šijeme, řežeme, kormidlujeme, lyžujeme, pilujeme, krájíme, stříháme, plaveme, létáme, pereme, žehlíme, pleteme, brousíme, kopeme, hrabeme, modelujeme, bruslíme.

4. Převeď do množného čísla:

věc, květina, člověk, zvíře, dítě, labuť, nůž, strom, vrabec, koláč, větev, medvídek, les, mléko.

5. Převeď do jednotného čísla:

hrači, lékařky, lodě, zpěvy, města, malíři, domy, housata, lidé, stoly.

Rodina Simpsonova

tatínek-

mladší dcera-

maminka-

dcera-

syn-

pes-

Máme tu napsáno několik vlastních jmen. Dokážete říci, komu patří?

Krkonoše-

Šumava-

Praha-

Jičín-

Lhota-

Brno-

Vltava-

Ohře-

1. Podtrhněte písmena, která byste napsali velká.

přítel jan novák

karlovy vary

bratr petr

hradec králové

herec martin dejdar

ústí nad labem

zpěvák karel gott

nové město na moravě

žákyně eva malá

pohoří jizerské hory

soused bořivoj hrdý

hrady karlštejn a křivoklát

stěně dášenka

rybník rožmberk

město mladá boleslav

česká republika

pohádka čert a káča

nejvyšší hora sněžka

les řáholec

krušné hory

A teď hádanka:

Víte, jak se jmenuje les u města Jičína?

Z které knížky jej znáte?

Vlastní jména – procvičování

1. Přepiš psacím písmem:

BRNO-

PRAHA-

PETR NOVÁK-

BUDULÍNEK-

VLTAVA-

JANA-

PERO-

ZNOJMO-

SLON-

VOCHOMŮRKA-

ZLATOVLÁSKA-

OSTRAVA-

UČITEL-

JESENÍKY-

SVRATKA-

HRNEC-

ČECHY-

TUŽKA-

MORAVA-

NÁMĚSTÍ-

VĚRA VESELÁ-

MLÉKO-

BYSTRICE-

LABE-

PERNŠTEJN-

STŮL-

2. Seřad' podle abecedy vlastní jména:

Mirka, Tomáš, Jan, Václav, Eva, Nikolka, Dáša, Zuzana, Radek

Vytvoř věty na slova

hokejista, Praha, vesmír, Česká republika, teta, Krkonoše

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

Najdi skrytá vlastní jména a napiš je správně.

Vzor: Okopej **růže** **na** zahradě. **Růžena**

Miha nad městem. _____ Podej mi lano. _____

Nahoru dala knihu. _____ Naše varná konvice. _____

Dáte mi lepidlo? _____ Pokáceli břízu za naším domem. _____

Doplň velké nebo malé písmeno:

Řeka – Itava pramení na – umavě. Protéká – izními – echami a směřuje ku – raze. Blízko – ory – íp je přírodní rezervace. U – ělníka je soutok – abe s – Itavou. Ve – voře – rálové je veliká zoologická zahrada.

Podtrhni podstatné jméno s předložkou, která k němu patří:

Mnoho lidí sedělo u stolu. Meluzína hvízdala v komíně. Sedí v teple a v suchu. Nad domem kroužilo letadlo. Je dobře na světě. Potok tekł pod strání.

Znáte pohádku?

Kupec měl strach, jak ho l- ná Fintilka a p- šná P- šnilka uv- tají, a zabloud- l. Spust- la se v- chřice, b- la z- ma. Nabl- zku v- li vlci. Najednou bl- sklo v dálce sv- tlo. Kupec po chv- li př- šel k přep- - chovému paláci, ze kterého se l- nula př- jemná hudba. Ve stáji b- lo připraveno seno pro kob- lku a uvn- tř st- l s j- dlem. Ráno kupec utrl v zahradě b- lou r- ži. Tu se zjev- l netvor.

- a) Doplňte neúplná slova
- b) Vypište do sloupečku vyznačená podstatná jména a určete jejich rod.
- c) Podtrhni modře podstatná jména rodu mužského neživotného, červeně životného

Uhodnete? Mal- čký vojáček huben- jak tř- ska, kd- ž jde do boje,
vesele si p- ská. (rámok)

1. Doplnovačka:

1. Chráněný plaz

2. Dravá ryba

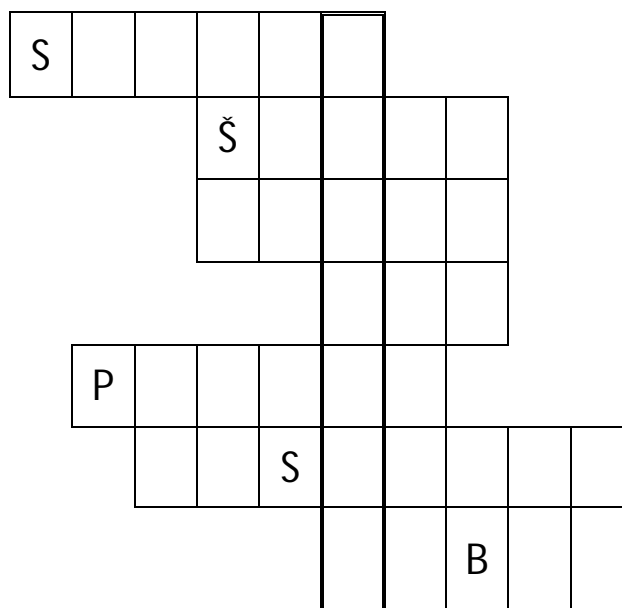
3. Bodavý hmyz

4. Psovitá šelma

5. Nejnebezpečnější hlodavec

6. Malá žába

7. Obyvatelka afrických stepí

Tajenka: _____

2. Napiš rým na tato slova:

Drak _____

Ovoce _____

Listí _____

Šípky _____

Strom _____

Pole _____

3. Ke každému slovu nespisovnému najdi slovo spisovné a spoj je čarou:

čokl

vtip

prevít

smát se

zdrhnout

pes

cpát se

sestra

řehtat se

spací pytel

spacák

utéci

ségra

hltavě jíst

fór

ničema

Doplň i, y, í, ý

Hračk- , t- še , svetr- , známk- , hor- , kočk- , ch- tá, r- hy, vodn- k,
hlad- na, ch- by, zahrad- , bucht- , plod- , sud- , šat- , klád- , let- , věš- ,
kř- dla, stř- há, zaj- c- , medvěd- , čt- ř- , kohout- , havran- , has- č- ,
pavouc- , koč- , oč- , peř- , c- tron, d- vadlo, oč- , kn- ha, vař- me,
procházk- , břeh- , stuh- , ořech- , dět- , otazn- k, vykřičn- k, siln- ce,
vžd- ck- , zvon- , tužk- , hn- zdo, továrn- , náměst- , fialk- , květ- n- ,
truhl- k, hasič- , myš- , slon- , had- , koč- čk- , matemat- ka.

Urči rod podstatných jmen

motor-	havran-
láhev-	lékař-
keř-	opice-
lopata-	páv-
len-	posezení-
osení-	komín-
štěně-	babička-
pole-	buchta-

Slož správně slova

KAPISPRO-	ZEVITELE-
DÁŘKALEN-	ICEČEP-
NÍHRČEK-	TEFOLEN-

Rod mužský

1. Vyhledejte podstatná jména rodu mužského a rozdělte je na životná a neživotná.

V lese krásně zpívají ptáci. Ztratil jsem kapesní nůž. Odpověděl jsi už na dopis? Rybář chytil velkého kapra. Nebij bratra! Viktor si hraje na písku. Chtěl bys být řidičem? Vyhod' papír do koše.

životná:

neživotná:

2. Najděte pět podstatných jmen.

v	a	d	b	k
ů	c	ů	d	ů
z	e	m	f	l
ú	l	g	h	ů
s	t	ů	l	m

3. Řekněte, která z podstatných jmen jsou životná a která neživotná:

bílek, kocour, sníh, odliv, vrabec, kovář, cedník, kamarád, pytel, záhyb, dozorce, nůž, vůdce, medvěd, kámen, hoch, tisk, chléb, topič, listopad, sedlák, dráp, topenář, hokej, šroub, kouř, příkop.

Rod střední a ženský

1. Podtrhni podstatná jména rodu středního.

U babičky na venkově

Hned po vysvědčení nastává dlouhé prázdninové volno. U Babičky na venkově je to lepší než ve městě. Více si tam užijeme hraní, běhání, skotačení a lezení po stromech. U stavení je pole, kde se na jaře zelená osení a v létě zlátne obilí. Chodíme také do lesa, kde je krásně ticho. Děda s babičkou chovají domácí zvířata. Ovci se narodilo jehňátko, slepice vyseděla žlutá kuřátka. Z kuřat budou slepice, které snášejí vajíčka. Z telete vyroste kráva. Na okně sedává kotě a na zápraží leží štěně. Když je teplo, chodíme se koupat na koupaliště. Procvičíme si tam plavání, než pojedeme k moři.

2. Podtrhni podstatná jména rodu ženského.

Zahrádka

K práci na zahrádce potřebujeme motyčku, kropicí konev a další zahradnické náčiní. O každé pěstované rostlině musíme něco vědět. Mrkev a petržel patří ke kořenové zelenině. Okurka s paprikou vyžadují dostatek vláhy, na záhon se vysazují již předpěstované sazenice. V kuchyni je nezbytná cibule a pažitka, jejíž listy přidáváme do polévek a pomazánek. Dětem chutnají jahody a třešně. Chceme-li mít zahrádku pěknou, musíme jí věnovat mnoho práce, péle, vytrvalosti a tvořivosti.

Pády

1. Skloňuj ve všech pádech:

město:

č.j. :

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

města:

č.mn. :

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

2. Určete pád podstatných jmen:

přinesl králíky-

vypráví o zaječici-

napíše babičce-

zavoláme kamarády-

závodil s Petrem-

vyřezáváme ze dřeva-

má vyrážku-

přijedeš na soutěž-

cvičíte se švihadly-

skáče přes lavičku-

pospícháme ke křižovatce-

hraješ kuličky-

Pády

1. Skloňuj ve všech pádech:

strom:

č. j. :

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

stromy:

č.mn. :

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

2. Napiš podstatná jména v pádech:

koupaliště (6.p. ,č.j.)

svědomí(2.p.,č.j.)

kabelka(3.p.,č.mn.)

kominík(1.p.,č.mn.)

kabát(4.p.,č.j.)

lékař(5.p.,č.mn.)

zvíře(7.p.,č.j.)

labuť(1.p.,č.j)

Urči vzor pro podstatná jména rodu středního

těsto-

vnouče-

zavazadlo-

psaní-

oko-

štěňátko-

nářadí-

jídlo-

utkáni-

nebe-

koupaliště-

kormidlo-

trápení-

dítě-

kvítí-

koření-

divadlo-

moře-

zábradlí-

křídlo-

řikadlo-

pole-

zvíře-

chlubení-

hřibě-

číslo-

kotě-

dobrodružství-

lýtko-

živobytí-

slunce-

kopyto-

osení-

koště-

letadlo-

Labe-

zelí-

děvče-

Urči vzor pro podstatná jména rodu ženského

brázda-

bříza-

slepice-

vlastnost-

křída-

židle-

výheň-

chvíle-

kláda-

domácnost-

pláň-

země-

dýka-

lžíce-

slavnost-

skála-

šťáva-

bouře-

lípa-

lasička-

soutěž-

tabule-

kobylka-

palma-

sedmikráska-

ohrada-

myška-

zima-

žula-

zahrada-

hvězda-

sůl-

chůze-

Libuše-

tyčka-

Alena-

skříň-

rychlost-

Urči vzor pro podstatná jména rodu mužského

medvěd-

Adam-

strašák-

drak-

pštros-

strážce-

dozorce-

Jakub-

rádce-

vodník-

cyklista-

sešit-

čert-

kalendář-

dárce-

kočár-

panák-

les-

sněhulák-

příkop-

lékař-

močál-

vůdce-

rybíz-

dům-

angrešt-

chlév-

řetěz-

sud-

rám-

prut-

obraz-

kapitán-

kabát-

námořník-

hřbitov-

nemotora-

tenista-

Napiš slova v pádech podle vzorů

koupaliště- 6.p.č.j. :

pes- 2.p.č.mn. :

kabát- 3.p. č.j. :

televize- 6.p.č.mn. :

křeslo- 2.p.č.mn. :

kočka- 6.p.č.j. :

strom- 7.p.č.j. :

učitel- 7.p.č.mn. :

zavazadlo- 3.p.č.mn. :

míč- 4.p.č.j. :

svědomí- 2.p.č.j. :

počítač- 3.p.č.mn. :

stůl- 6.p.č.mn. :

lampa- 7.p.č.j. :

polštář- 2.p.č.mn. :

jezevec- 3.p.č.j. :

kůzle- 1.p.č.mn. :

labuť- 6.p.č.mn. :

práce- 4.p.č.mn. :

Vyhledej pět podstatných jmen a urči rod, číslo, pád, vzor

Hokejisté hráli zápas. Babička s maminkou pekly buchty. Děti jely na výlet. Stavitelé stavěli domy. Hrady vždy stály na kopci.

1. Sestav podstatná jména z daných skupin hlásek.

kossladt_____

trachs_____

kunáp_____

chobři_____

zenípe_____

vorho_____

čílos_____

lebost_____

2. Vymysli 4 věty, které budou obsahovat tato podstatná jména:

výhled, květina, jezevec, křídlo.

1. V textu podtrhni všechna podstatná jména

V teplém letním vzduchu se ozýval výskot dětí a zpěv ptactva. Automobil se rozjel bezprašnou silnicí. Chlapec a děvče pozorovali závody koňských spřežení. Otec četl pečlivě noviny. Matka vařila vydatnou večeři. Psi a kočky dováděli na trávníku.

2. Urči rod, číslo, pád a vzor podstatných jmen:

	rod	číslo	pád	vzor
klapot				
k sousedům				
pro klempíře				
o babičkách				
bez obrazů				
se zvířaty				
kořata				
s vařením				

3. Doplň i, y- í, ý:

Ps- , veverk- , ve světlic- , v koberc- , s učitel- , strom- , dom- ,
v postel- , krokodýl- , orl- , stol- , autobus- , obraz- , v učebnic- , sov- ,
ryb- .

Procvičování podstatných jmen

Doplňte tabulku:

	rod	číslo	pád	vzor
před cestou				
na louce				
u lavice				
za babičkou				
v holince				
na prkně				
od barev				
sněhuláci				
do auta				
na střechu				
od lékaře				
mami				
do kapsy				
v masce				
z mušlí				
na způsoby				

Pravopis podstatných jmen rodu středního

Vzor město

a) píchat šídl- , stínit si oči stínidl- , kniha s lidovými říkadl- ,
pádlovat dřevěnými pádl- , bodnutí včelími žihadl- , pod
koženými sedl- , ovázat ránu obinadl- , zahřát se elektrickými
ohřívadl- , kývat kyvadl- , svítit několika svítidl-

b) Kováři buší kladiv- do kovadliny. Vítr si pohrává se stébl- trávy.
Mírnými slov- dokážeš víc. Snopy se váží povřísl- . Žáci ve škole rýsují
kružidl- . Auta jedou za jízdními kol- . Děvčata cvičí se švihadl- . Ševci
propichují kůži šídl- . Prohlédli jsme si hangáry s letadl- . Zastavili jsme
se před tepanými zrcadl- .

c) Rozráželi jsme vodu dřevěnými vesl- . V koupelně je dlouhá stěna
s umyvadl- . Pod kol- aut zůstaly stopy. Uvítali nás přátelskými slov- .
obdivovali jsme okna s barevnými skl- . Pod sedadl- autobusu ležela
zavazadla. Cestování letadl- je nejrychlejší. V tůni pod zdymadl- se
odrážel svit měsíce. Kuřátka odpočívají pod křídla- kvočny. Už
nevidíme téměř nikde mlýn se stavidl- .

Pravopis podstatných jmen rodu středního

Vzor moře

1. Doplňuj tvary polí, polí:

Vyšli jsme do _____. Hruška stojí v širém _____. Nechoď po osetém _____. Sysel běží po _____. Nad _____ letí holubi. Kolik _____ jste oseli? Za _____ je les. Do _____ vyjely kombajny.

2. Doplňuj koncovky podstatných jmen, která se skloňují podle vzoru moře:

na zoraném pol- , po rozvodněném Lab- , na jasném neb- , opalovat se na slunc- , vitamíny v ovoc-

Vzor kuře

1. Slova v závorce se skloňují podle vzoru kuře. Přečti a napiš slovo v závorce v množném čísle.

Babička odešla s _____ (vnouče), kráva s _____ (tele), husa s _____ (house), kvočna s _____ (kuře), kachna s _____ (kachně), pes se _____ (štěně), prasátko se _____ (sele), kobyla s _____ (hříbě), kočka s _____ (kotě), koza s _____ (kůzle), ovce s _____ (jehně)

Pravopis podstatných jmen rodu středního

Vzor stavení

1. Napiš nápis na obchod ve správném tvaru:

Obchod s _____ (obilí). Obchod s _____ (uhlí). Obchod se
smíšeným _____ (zboží). Obchod s _____ (hedvábí).
Obchod s _____ (dříví). Obchod s _____ (nádobí). Obchod s
_____ (cukroví).

2. Dopln koncovky podstatných jmen, která se skloňují podle vzoru stavení:

a) široké údol- , knedlíky se zel- m, černé uhl- , donést dřív- , vysoké
zábradl- , husté křov-

b) pohádkové království- , pěkné obidl- , okol- školy, chmurné počas-
, v šelestivém rákos- , vánoční cukrov- , lidová příslov- , kuchyňské
nádob- , květiny ze zahradnictv- , práce ve stavebnictv-

c) radost z vítězstv- , vzpomínky na dětství- , veliké bohatstv- ,
vypělé zemědělstv- , obnovené zelinářstv- , práce v lesnictv- , chladné
podneb-

Souhrnná cvičení-rod střední

a) Na stole ležela pouzdra s kružidl- . Vosy jsou nebezpečné svými žihadl- . Prohlíželi jsme si krabice s mýdl- . Prohlíželi jsme si knihu s lidovými říkadl- . Počítáme s novými počítadl- . Slepice se usadily pod dřevěnými bidl- . Nad pol- se vznášeli skřivani. Obrázky jsou uloženy pod skl- . Zajíc se schovával do křoví za stavením. Sbírali jsme v lese dřív- na topení.

b) Cestující odešli s těžkými zavazadl- . Lehátka jsme pokryli lehkými prostěradl- . Na neb- se objevilo slunce. Lodě pluly po Lab- . K pol- m přijíždějí kombajny. Procházíme překrásným údol- m. V českém jazyce se řídíme známými pravidl- . V každém obydl- má být čisto. Mezi obil- m roste chrpa. V kamnech topíme uhl- ma dřív- m. Mnoho lidí pracuje v zemědělstv- .

c) Nad údol- m se vznášejí mlhy. V životě nás čekají mnohá úskal- . Mám nové šaty z hedváb- . Na neb- je plno hvězd. V křov- se krčí malý zajíček. V podkrov- bývá pěkný pokojík. V rákos- kvákaly žáby. Zemědělci vyjeli do pol- . Obil- dozrává koncem léta. Pole hnojíme hnojiv- . Na výstavbě jsem viděl starodávné hodiny s kyvadl- .

Pravopis podstatných jmen rodu ženského

Vzor žena

Cestujeme

Jezdíme do Opav- . Přijíždíme do Ostrav- . Blížíme se do Bratislav- .
Podíváme se do Jihlav- . Přijeli jsme vlakem do Sázav- .

Doplň koncovku podstatných jmen, která se skloňují podle vzoru žena:

a) dvě lamp- , do tráv- , čilé pěnkv- , jelení stop- , pomník ze žul- ,
hrnek káv- , skleněné mís- , košaté líp- , chytat ryb- , bez síl- ,
z Šumav- , pozorovat žáb- , skákat do slám- , díváme se do tm- ,
hospodářské budov- , nové kos- , štíhlé bříz- , staré vrb- , do škol- ,
pilné včel- , ze sladké šťáv-

b) mnoho zábav- , moderní lokomotiv- , divoké hus- , za klidné plavb-
, kyselé slív- , u barevné map- , stavb- domů, vylezl z jám- , z Morav- ,
mlsné koz- , ostré břitv- , píšeme bez chyb- , modré chrp- , pohádkové
víl- , vánoční ozdob- , hodně síl- , žíl- na nohou, domácí hus- , jedlé
houb- , strmé skál- , do Sázav- , houkání sov- , moudré hlav- , sbírat
kopřiv- , pevné hradb- , dávné dob- , malé želv- , malované truhl- ,
rovnáme cihl- , staré pil- , vos- a včel- , dravé šelm- , z Ostra

Pravopis podstatných jmen rodu ženského

Vzor růže

Doplň správně:

chvíle, za chvíl-	země, za zem-
kaple, za kapl-	rokle, v rokl-
tabule, na tabul-	šavle, se šavl-
židle, na židl-	cibule, s cibul-

Doplňuj koncovky podstatných jmen, která se skloňují podle vzoru **růže**:

a) na vysoké jedn- , v nové košil- , maso s cibul- , pod nízkou židl- , v zelené bobul- , v hluboké rokl- , za malou chvíl- , v kypré zem- , v bílé fazol- , na černé tabul- , na zeměkoul- , dívat se na televiz- , pověst o Libuš- , v kapl- , mávat šavl- , v neděl- , kytička bledul-

Vzor píseň

Doplň správně

na větv-	pod větv-	o větv- ch	s větvem-
na pánv-	s pánv-	o pánv- ch	s pánvem-

Doplň koncovky podstatných jmen, která se skloňují podle vzoru píseň:

Listy na větv- ch, v tykv- , ležet na postel- , pecky v broskv- ch, salát s mrkv- , mléko v lahv- ch, v církv- , na vysoké hráz- , na kvetoucích mez- ch, polévka s petržel- , chléb s máslem a ředkv- , mnoho koroptv-

Pravopis podstatných jmen rodu ženského

Vzor kost

Doplň správně:

samé radost-

o radost- ch

s radostm-

bez starosti-

o starost- ch

se starostm-

Doplň koncovky podstatných jmen, která se skloňují podle vzoru kost:

a) chalupy na návs- ,dobré zkušenost- , zelenina v sol- ,v letní obuv- ,
v kávové směs- , ve step- , bez lž- , v blízké vs- , s napsanými
žádstmi,po půlnoc- , s mnoha vědomostm- , jsme zatíženi starostm- ,
s lidovými pověstmi- , s mnoha troufalostm- , setkat se s pozornostm- ,
s rozvitými ratolestmi- , s vhodnými příležitostmi- , s málo povinnostmi-

Slova v závorce přečtěte ve správném tvaru:

K mé velké (radost), nech těch (hloupost), nepořádek ve (věc), článek
o minerálních (sůl), mnoho (starost), s cizí (pomoc), veden k
(pocivost), byl veselý (mysl), nápisy na (zeď), chytil se do (past),
s dobrými (zkušenost), okolo městských (čtvrť), s velkou (obětavost),
byl v jeho (moc), sepsal své (paměť).

Souhrnná cvičení-rod ženský

a) opečené klobás- , broušené váz- , veliké kaps- , pestré barv- ,
hodně sláv- , staré stodol- , rozkvetlé jív- , pojedu do Bratislav- , do
Čáslav- , do Příbram- , v neděl- , klika z mosaz- , na zem- , do naší vs- ,
sedím na židl- , v sol- , v nové obuv- , na návs- , za chvíl- , dvě otep- ,
pěkné výstav- , květy fazol - , do Prah- ,

b) za stodolam- , pod košatými borovicem- , s novými bruslem- , pod
skalám- , za skříněm- , všemi silam- , koz- s husam- , mezi tabulem- ,
cvičení s obručem- , v zimních rukavic -ch, s mnoha řečm- , v cibul- ch
s pevnou vůl- , na mez- , na nové pánv- , v petržel- , hubit krys- , dvě
otep- slám- , úzké štol- , v Litomyšl- , krůpěje ros- , malé chyb- , dívat
se televiz- , zátka v láhv- , za malou chvíl- , s veselou mysl- ,

c) Bříz- mají bílý kmen. V tykv- je hodně vody. Pilné včel- poletují
z květu na květ. V močálech kvákají žáb- . List kopřiv- se sbírá na čaj.
Sov- létají tiše. Na břehu řeky rostou vrb- . Na návs- si hrají děti. Na
plotě visí kukl- motýlů. Po zem- lezou brouci. Louka hýří barvam- .
V konv- bylo mléko. Lamp- se rozsvítil- . Sestra bydlí v nedaleké vs- .
Bez sol- jídlo nechutná. Babička se ohýbala pod těžkou otepí slám- .
Uprostřed náměstí stojí pomník ze žul- . Do stodol- jsme pověsili kos-
. Dělníci skládají cihl- . Ze tm- se ozývají zvuky. Staří lidé chodí o hol- .
Na stole jsou plné mís- ovoce. Rád nosím bílou košil- .

Pravopis podstatných jmen rodu mužského

Vzor pán

a) holub- letí, kos- pěkně zpívají, čáp- odlétají, páv- se procházejí, sokol- vzlétli, lv- odpočívají, jestřáb- krouží nad polem, datl- prohlížejí stromy, pštros- se na nás dívají, osl- hýkají, ps- štěkají, pozorujeme krokodýl- , vidíme sokol- , známe dobře ps- , kreslíme motýl- , fotografujeme pštros- , obdivujeme páv- , voláme na holub- , krmíme osl- , hubíme šváb- , chytáme červ- , krotíme lv- , cvičíme sokol-

b) vyprávím pohádku o kohoutkov- , číst o jelenov- , mluvíme o Kašpárkov- , dáme kost ps- , medvědov- pomohla myška, krocanov- se leskne peří, napíšeme dopis synov- , tatínkov- pomůžeme s prací, osl- nosí náklad, sob- u nás nežijí, v řece plavou krokodýl- , jdu na procházku se ps- , losos- odplouvají, přivedli dva osl- , sokolníci cvičí sokol- , ptáček zpívá ptáčekov- , čteme o strnadov-

c) Nad střechami krouží holub- . Ps- hlídají dům. V korunách stromů se ozývají datl- a kos- . Osl- chodí bezpečně po úzkých stezkách. Obdivujeme cizokrajné motýl- . Slepice vytahují ze země červ- .Pstruz- potřebují čistou vodu. Vysoko v horách hnízdí orl- . Sob- slouží lidem na dalekém severu. Jestřáb- se hnali za holub- . Syst- škodí na polích.

Pravopis podstatných jmen rodu mužského

Vzor hrad

a) Nápisy

Prodáváme automobil-

Hrajeme dva zápas-

Pánské a dámské oděv-

Prohlédněte si naše obraz-

Máme nové cestopis-

Vyrábíme dřevěné sloup-

Prodáváme ubrus-

Prodáváme motouz-

Ztrát- a nález-

Opravíme vaše automobil-

b) hluboké les- , bahnité močál- , černé vlas- , dlouhé tunel- , horské hotel- , přísné rozkaz- , nápis- na zdi, krvavé mozol- , vystavené výkres- , jídelní voz- , domácí úkol- , pěkné dopis- , nové autobus- , dobré úmysl- , závodní motocykl- , pevné obal- , dlouhé seznam- , staleté dub- , krátké rukáv- ,

c) Vzácné obraz- zdobí zdi hradů. Slyšíme známé hlas- . Letos přišly tuhé mraz- . Na voz- naložíme uhlí. Dědeček se usmívá pod vous- . Čteme dětské časopis- . Vrchol- hor jsou bílé. Loďka proplouvá mezi skalními útes- . Chodci procházejí mezi automobil- . Před dávnými čas- byly tuhé zimy. Na dlani mám mozol- . V autě se připoutej pás- . Kočka má ostré dráp- .

Pravopis podstatných jmen rodu mužského

Vzor muž

S kým jedeme?

Učitel – jedeme s učitel-

Pořadatel – s pořadatel-

Přítel – jedeme s přátel-

Spisovatel – se spisovatel-

Cvičitel – jedeme s cvičitel-

Ředitel – s ředitel-

Obyvatel – jedeme s obyvatel -

Kazatel – s kazatel-

Jak zdravíme?

Dobrý den, pane učitel- . Dobré jitro, pane vychovatel - .

Nashledanou, pane ředitel- . Dobrý večer, pane spisovatel- . Vítám tě, milý přítel- .

a) k panu učitel- , ke stavitel- , napiš svému velitel- , půjdu ke král- , besedujeme s vítěz- , čteme o známém spisovatel- , poděkujeme panu ředitel- , radíme se s kněz-

b) Stýská se mi po přítel- . Vojáci jsou pochváleni svými velitel- . Co víte o našich přátel- ch? Vážený pane učitel- . Chlapci jsou vášnivými sběratel- známek. Povídali jsme si s obyvatel- hlavního města. S pěstitel- zeleniny prohlížíme jejich skleníky.

Pravopis podstatných jmen rodu mužského

Vzor stroj

a) Byla tma jako v pytl- . Had zmizel v jetel- . Uč se dobře hospodařit s peněz- . Petr byl první v cíl- . Zajíci se pasou v jetel- . V kotl- se vaří voda. Při kašl- si zakryj ústa. Na jitrocel- se třpytí rosa.

Vzor předseda

a) Poslouchali jsme vystoupení známého houslist- . Na obrázku vidíme bojující husit- . Napsal jsem dopis Láďov - . S traktorist- vyjeli do polí i kombajnéri. Od nemluv- se nic nedozvíš. Tatínek se svými koleg- odjel na výstavu. Vydal jsem se na výlet se známými cyklist- . Sešli jsme se u starost- obce.

Vzor soudce

a) Pozorně nasloucháme mladému průvodc- . Ke správci- jsme šli pro klíče. Beseda s důchodci byla zajímavá. Předej dopis mému zástupci- . Princ přistoupil ke strážci- pokladu.

Rá

a

atec ro100u u vody.

Souhrnná cvičení

a) Malá zvířata se jen těžko ukryjí před lv- . V rákos- kvákají žáb- . Poštovní holub- donesou zpráv- ke správnému cíl- . Kladiv- zatloukáme hřebík- . Sekerami štípáme dřív- . Musíte mít pevnou vůl- . Myjeme se dětskými mýdl- . V časopise jsem četl o výrov- . Vrátil jsem se z Morav- . Pojedu na Slovensko do Bratislav- .

b) Mezi přátel- je nám dobře. Poděkujte svému učitel- . Nad vrchol- hor vyšlo slunce- . Voz- s obil- m vjely do stodol- . Na jaře zpívají v zahradě kos- . Zavaž stužku na dva uzl- . Sedlák koupil provaz- a řetěz- . Vítěz dojel k cíl- . Na návštěvu k nám přijedou Francouz- . Při kašli si zakrýváme ústa. Sešel jsem se se sběratel- známek. Koupíme nové stol- .

c) Nastoupili jsme pod šplhadl- . Viděli jste už poštovní holub- . Cvičím v nové obuv- . Mám nový herbář s léčivými bylinam- . Celou místnost osvětlují dvě lamp- . Na větv- visí zralé jablko. Přilb- chrání hlav- závodníků- Kovář přibíjí koňům podkov- , Housata s husam- se pasou. Pilné včel- sbírají sladké šťáv- . Jestřáb- se ženou za holub- . Děkuji za pozdrav ze Šumav- .

d) Ps- hlídají dom- . Rozbité okno donesu do sklenářstv- . Chodb- jsou zdobeny vzácnými obraz- . Na louce se pasou kráv- ,koz- a hus- . Pracujeme s novými kladiv- . Na střeše sedí dva holub- . Na zahradě máme záhon bledul- . Chodíme do nové školní budov- .

Procvičování i, y, í, ý

- 1) V lese rostou dub- . Na silnici rachotí voz- . Slyšeli jste výstřel- ?
Koupíme nové ubrusy- . Autobus- vyjíždějí z nádraží. Píšeme
dlouhé dopis- . Mlha zahalila les- . Nemáme špatné úmysl- . Mám
košili
s dlouhými rukáv- . Navštívíme památné kostel- .

- 2) Jestřáb- musíme chránit. Líbí se mi vysoké palm- . Vyrábíme
automobil- a motocykl- . Drahokam- hrají všemi barvám- . Žížal-
patří mezi červ- . Nad močál- ležela mlha. V jetel- se pasou srn- .
Těžké voz- s pytl- obil- jedou do vs- . Divoké hus- odlétají- I čáp- se
chystají k odletu.

- 3) Z oken škol- je pěkný výhled do okolí- . Za vs- se pasou hus- .
Kolem vysoké skál- každou chvíl- přejdou houbaři. Podaří se jim
nasbírat houb- ? Z jedné stran- se ozývá skřípění staré pil- . U
malého rybníčka chytají rybáři ryb- . Staré vrb- se sklánějí nad
jejich hlavam- . Žen- odnášejí otep- dřív- z lesa. Vítr tiše povívá
stébl- tráv- . Je pěkný podzimní den.

- 4) Mez- strom- prosvítal- bílé chalup- . Vodojem- jsou zásobárnam-
pitné vod- . L- ška utíkala před ps- . Las- čka zm- zela v hromadě
slám- . Voraři se odrážel- b- dl- . V parku se proháněl- dva velcí ps- .

Podstatné jméno jako podmět

1. Podmět rodu středního

Jídla chutnal- . Jablíčka zrál- . Zrna klíčil- . Srdce tloukl- . Mýdla voněl- .
Světla zářil- . Auta troubil- . Skla řinčel- . Letadla letěl- . Stavení stál- .
Polena hořel- .

2. Podmět rodu ženského

Víly tančil- . Ženy odpočíval- . Pěnkavy létal- . Žáby skákal- . Větve se
ohýbal- . Jabloně se obalil- bílými květy. Ruce se ohřál- . Kostí byl-
spálen- . Pevnosti byl- dobyt- .

3. Podmět rodu mužského životného

Motýli se třepetal- . Zajíci se rozběhl- . Špačci se vrátil- . Kosi se
usadil- v budce. Krocani se čepýřil- . Kocouři se honil- po půdě. Bratři
se setkal- . Chlapci se radoval- . Podnikatelé se radil- . Stařečkové si
povídal- . Sousedí se sešli- pod kvetoucí lípou.

4. Podmět rodu mužského neživotného

Stolky byl- osazen- . Obraz- visel- na stěnách. Výkresy byl- vystaven- .
Na nástěnce upoutal- žáky zajímavé výstřižky z novin. Na lavicích
stál- glóbusy. Sešity byl- čitelně podepsán- . Papíry byl- rozdán- . Na
učitelském stolku ležel- sešity. Na žáky čekal- zajímavé úkoly.

Pracovní listy – DUMY

„Učíme se pro život“

Podstatná jména – 8. ročník

Využití čtenářských dovedností

Obsah:

- DUM 1 Doplnování podstatných jmen
Práce s textem, výběr vhodných slov
- DUM 2 Podstatná jména
Čtení s porozuměním – správné přečtení zadání
- DUM 3 Vlastní jména
Vyhodnocení textu, využití pořadů pro děti a mládež
- DUM 4 Vyhledávání vlastních jmen
Orientace v textu. Literární díla
- DUM 5 Vlastní jména procvičování
Správné přečtení slov, užití vhodného zabarvení hlasu
- DUM 6 Tvoření vět
Správné pochopení psaného textu a práce s ním
- DUM 7 Znáte pohádku?
Užití vhodné intonace při čtení, dovyprávění pohádky
- DUM 8 Doplnování slov, spisovná a nespisovná slova
Správná orientace v textu, spisovný jazyk

- DUM 9 Procvičování podstatných jmen
Orientace v textu, pochopení zadání, skládání slov
- DUM 10 Rod mužský
Práce s textem, dokázat vyhledat informace
- DUM 11 Rod střední a ženský
Práce s textem, porozumění čteného textu
- DUM 12 Pády
Správné přečtení podstatného jména s předložkou
- DUM 13 Pády
Čtení s porozuměním
- DUM 14 Vzory podstatných jmen rodu středního
Správné zařazení podstatného jména k příslušnému vzoru
- DUM 15 Vzory podstatných jmen rodu ženského
Správné zařazení podstatného jména k příslušnému vzoru
- DUM 16 Vzory podstatných jmen rodu mužského
Správné zařazení podstatného jména k příslušnému vzoru
- DUM 17 Napiš slova v pádech podle vzorů
Rozlišení rodu, pádu a vzoru podstatného jména
- DUM 18 Doplnovačka, určování podstatných jmen
Čtení s porozuměním, výběr vhodných slov
- DUM 19 Práce s podstatnými jmény
Orientace v textu, správné přečtení zadání

- DUM 20 Práce s podstatnými jmény
Orientace v textu, správné přečtení zadání
- DUM 21 Procvičování podstatných jmen
Doplnění tabulky, správná orientace v textu
- DUM 22 Pravopis podstatných jmen rodu středního
Správné čtení s porozuměním, procvičení pravopisu
- DUM 23 Pravopis podstatných jmen rodu středního
Správné čtení s porozuměním, procvičení pravopisu
- DUM 24 Pravopis podstatných jmen rodu středního
Správné čtení s porozuměním, procvičení pravopisu
- DUM 25 Souhrnná cvičení – rod střední
Upevňování správného čtení s porozuměním, procvičování pravopisu
- DUM 26 Pravopis podstatných jmen rodu ženského
Správné čtení s porozuměním, procvičování pravopisu
- DUM 27 Pravopis podstatných jmen rodu ženského
Správné čtení s porozuměním, procvičování pravopisu
- DUM 28 Pravopis podstatných jmen rodu ženského
Správné čtení s porozuměním, procvičování pravopisu
- DUM 29 Souhrnná cvičení - rod ženský
Upevňování správného čtení s porozuměním, procvičování pravopisu

- DUM 30 Právopis podstatných jmen rodu mužského
Správné čtení s porozuměním, procvičování pravopisu
- DUM 31 Právopis podstatných jmen rodu mužského
Správné čtení s porozuměním, procvičování pravopisu
- DUM 32 Právopis podstatných jmen rodu mužského
Správné čtení s porozuměním, procvičování pravopisu
- DUM 33 Právopis podstatných jmen rodu mužského
Správné čtení s porozuměním, procvičování pravopisu
- DUM 34 Souhrnná cvičení – rod mužský
Upevňování správného čtení s porozuměním, procvičování pravopisu
- DUM 35 Procvičování i, í, y, ý
Správná orientace v textu, práce s textem
- DUM 36 Podstatné jméno jako podmět
Využití informací, vyhodnocení textu